

ZDISLAVA

měsíčník litoměřické diecéze

Ročník I / Číslo 1

3.12.1995

Cena : 6,- Kč (první číslo ZDARMA!)

"Kdybych se měl znovu rozhodnout, do které diecéze půjdu, nechtěl bych do jiné než do litoměřické. Naše diecéze je taková rodinná - není nás sice moc, ale tvoříme dobré společenství."

*(Otec biskup na diecézním setkání mládeže v České Lípě -
čtěte na str. 4 - 5)*

Z obsahu:

- Slovo otce biskupa
(str. 3)
- V České Lípě se
setkalo více než 300
mladých z diecéze
(str.4-5)
- Znáte už manželská
setkání?
(str. 6)
- Zemřela sestra Judita
(str. 7)
- Z dějin diecéze -
kolegiátní kapitula
(str. 8)
- Setkání pastoračních
asistentů s biskupem
(str. 9)
- Představuje se dómská
farnost sv. Štěpána
(str. 11)
- Generální vikář to vidí
opitimisticky -rozhovor
(str. 12-13)
- Vzdělávání ve víře
(str. 14)

Na čem záleží?

Nezáleží na tom, kolik toho vlastníme,
ale na tom, zda z toho, co máme, umíme dávat.
Nezáleží na tom, zda se umíme prosadit,
ale na tom, zda umíme přemáhat sami sebe.
Nezáleží na tom, kolik máme škol a jaké máme
znanosti,
ale na tom, jak moudře dovedem s tím, co máme,
hospodařit.
Nezáleží na tom, co děláme,
ale na tom, jak to děláme a proč to děláme.
Nezáleží na tom, zda se sami umíme veselit,
ale na tom, zda dovedeme přinášet radost jiným.
Nezáleží na tom, zda jsme bojácní a máme strach,
ale na tom, zda se chováme tak, jako bychom
strach neměli.
Nezáleží na tom, zda se nám utrpení vyhne,
ale na tom, zda ho umíme, když přece jen přijde,
přijmout.
Nezáleží na tom, zda jsme šťastní,
ale na tom, zda jsme schopni zajišťovat štěstí
jiným.
Nezáleží na tom, zda jsme milováni,
ale na tom, zda milujeme jiné a jsme jim
požehnaním.
Nezáleží na tom, co o nás říkají lidé,
ale na tom, jací skutečně jsme, jak jsme věrni sami
sobě.
Nezáleží na tom, jak dovedeme mluvit,
ale na tom, aby naše slova vyjadřovala úctu
k pravdě.
Nezáleží na tom, zda Bůh plní naši vůli,
ale na tom, zda se my snažíme uskutečňovat jeho
vůli.
Nezáleží na tom, zda jsme dlouho živi,
ale na tom, jak jsme naplnili svůj život.
Nezáleží na tom, kdy zemřeme,
ale na tom, zda jsme připraveni setkat se
s Bohem kdykoliv.

Jak to vlastně začalo ...

Už delší dobu nám ten nápad vrtal hlavou: proč by také u nás v diecézi nemohl vycházet časopis, když se tak osvědčil třeba v Hradci Králové (IKD), v Českých Budějovicích (Seškání) nebo v Plzni (Zpravodaj plzeňské diecéze)? Takový časopis nás může lépe a podrobněji informovat o dění u nás v diecézi než celostátní periodika a tvoří jakýsi mezistupeň mezi nimi a farními zpravodaji.

Navíc při práci pastoračního asistenta v jablonecké farnosti jsem byl často ve styku s lidmi z jiných vikariátů a farností naší diecéze a zjišťoval spolu s nimi, jak málo toho o sobě víme, i když žijeme kousek od sebe. Uvědomili jsme si, že časopis by mohl být tím, co by pomohlo informovanosti o „živých místech“ diecéze. Abychom se lépe poznali a přiblížili, abychom se inspirovali tím, jak to dělají jinde, abychom se navzájem povzbudili, abychom věděli, co dělá náš biskup, abychom ... atd.

Otec biskup nápad vydávat diecézní měsíčník podpořil a poradil, jak postupovat, abychom získali alespoň základní technické vybavení pro redakční práci. A tak letos v létě putovala do německé organizace Renovabis žádost o pomoc, díky níž jsme mohli pořídit počítač a potřebné programové vybavení pro redakční práci. Již od jara se také pravidelně schází

redakční rada, složená ze zástupců jednotlivých vikariátů, která řídila přípravné práce a nyní připravuje, hodnotí a schvaluje obsah každého čísla Zdislavy.

Rádi bychom, aby těžištěm obsahu časopisu byly informace o dění v diecézi, ve vikariátech, ve farnostech. Záleží to ovšem na tom, jak se zapojíte především vy - věřící. Stručně řečeno: Jaký si časopis uděláme, takový jej budeme mít. Je samozřejmé, že 13 členů redakční rady nemůže stihnout osobně sledovat veškeré dění v diecézi. Proto věříme, že se mezi Vámi najde dost spolupracovníků, kteří budou ochotni napsat pár řádek o tom, co prožili, co se u nich dělo (bude dít), případně přiloží fotografii. Kdybyste měli zájem o trvalejší spolupráci, bude nejlepší spojit se s členem redakční rady za Váš vikariát nebo přímo s redakcí, jejíž adresu naleznete v tiráži.

Věřím, že se podaří vytvářet časopis, který nám všem bude k užítku a přispěje k duchovnímu oživení naší misijní diecéze.

Luboš Růta, šéfredaktor

Milí bratři a sestry,

adventem začíná nový církevní rok. A letošním adventem začíná také náš diecézní měsíčník ZDISLAVA. Advent je doba očekávání, očekávání té největší události světových dějin, totiž narození našeho Spasitele Ježíše Krista. Je to vlastně paradox: očekáváme něco, co se už stalo téměř před 2000 lety. Stejně však je to doba krásná, tak jako každé očekávání nějaké radosti. Je v tom však tichá otázka: jak dopadne moje setkání s Pánem, až podruhé přijde na konci věků?

I do tohoto prvního čísla ZDISLAVY se vkrádají pocity radosti, že dlouho plánované dílo se začíná uskutečňovat, stejně tak jako záchvěvy nejistoty, jak bude tento časopis přijat těmi, pro které je určen. Podaří se mu oslovit nejen ty, kteří pravidelně přicházejí do našich kostelů, ale i ty, kteří tvoří těch 20% katolíků, kteří při sčítání obyvatel se přihlásili k římskokatolické víře? Anebo snad osloví i někoho z těch, kteří teprve hledají?

Vkládám tyto naděje do rukou ochránkyně naší diecéze, naší svaté paní Zdislavy. Prosim ji o přímluvu, aby ty námahy, které jsou s vydáváním časopisu spojené, nebyly nadarmo - a aby ona vyprosila hojné požehnání těm, kteří bez nároků na odměnu a s vynaložením mnoha hodin připravili a budou nadále připravovat tento časopis. Bůh uděl autorům i čitatelům hojnost svého požehnání, stálou vánoční radost a hojnost milosti do nového roku.

Váš otec biskup

+ Josef Kouřil

Jak si objednat měsíčník ZDISLAVA?

1. Přes svého faráře, který časopis objedná hromadně na faru
2. Objednejte si ho přímo na adrese redakce (roční předplatné je 100,- Kč včetně poštovného)

Jak postupovat? Napište své jméno, adresu, PSC, u organizací IČO, případně telefon a počet objednávaných kusů na korespondenční lístek a co nejdříve zašlete na adresu redakce: Ř.k. farnost, Janov nad Nisou 41, 468 11. Nebo zavolejte či faxujte na tel. č. 0428/38 00 15. A máte příští ZDISLAVU doma!

Adventní zamyšlení

První adventní neděle nastupujeme cestu novým církevním rokem. Začínáme-li novou cestu, je třeba jasně znát cíl té cesty, za čím jdeme, za kým jdeme, ujasnit si také, s kým jdeme, kdo jde vedle nás...

Každý, kdo byl někdy na vandru, ví, že na túru si každý musí vzít s sebou jen to nejnútnejší. Každá zbytečnost se brzy stane přítěží, opravdu se pronese a může nám cestu notně znepríjemnit (co je tedy pro mne osobně tou přítěží, čeho se musím zbavit na své cestě?). Toto je také věc pravého křesťanského oproštění, pravé křesťanské chudoby. K ní patří i to, že se na své cestě dokážeme dělit s druhými, s nimiž jdeme touž cestou.

Naše křesťanské společenství v rodině, v partě, ve farnosti apod. má společný cíl, pro který se toto společenství rozhodlo. Toto společenství je také vytvářeno stálou komunikací, vzájemným sdílením všeho, co společně prožíváme na naší cestě. Je vytvářeno tím, že si navzájem prakticky projevujeme lásku a k tomu by nás měla právě adventní doba měla přivést, abychom v předvánoční době nemysleli jen na sebe, ale dokázali si na té společné cestě pomáhat. Dobré společenství dokáže nést ty, kdo jsou už unaveni a umdlévají, kdo bloudiví. Společenství pomáhá, protože je v něm přítomen Pán, a kde je On, tam je i živá Církev, Jeho tělo.

*P. Bernard Říský OFM
redakčně upraveno*

Jako každého půl roku, sjelo se letošního 21. října kolem 350 mladých lidí na setkání mládeže naší litoměřické diecéze. Tentokrát do České Lípy, do sálu místní "lidušky".

V České Lípě se setkala více než 300 mladých z litoměřické diecéze

Za chladného sobotního rána přijíždíme do České Lípy a dle plánu na pozvánce bez větších problémů nacházíme Základní uměleckou školu, v jejímž sále se setkání koná.

Je těsně před devátou a k recepci proudí skupiny

příchozích. Dostáváme označení se jménem, program setkání a stravenku na oběd - stali jsme se regulérními účastníky setkání. Usedáme do sálu, který se rychle zaplňuje, a v půl desáté, kdy je oficiální začátek, už je problém najít prázdnou židli.

Odkud jsme přijeli?

Kapela, která nás bude provázet celým dnem, preluduje na pódiu už od časného rána. Náhle hudba utichá a ozývá se jen harmonikový motiv „Písně smrti“. Před očima publika se odehrává nefalšovaná westernová přestřelka, která se ukáže být reklamou na

časopis MATĚJ, pro který neváhají položit život všichni protagonisté.

Skutečným zahájením setkání je však až chvíle, kdy při „představovací“ písničce postupně povstávají účastníci z jednotlivých farností a zpívají svou „pozdravnou sloku“. Poté přichází na řadu trochu „vážna“. Toník Forbelský vysvětluje, co znamená kříž v našem životě. V držení třímetrového kříže na pódiu se pak začínají střídát dvojice dobrovolníků. Každý z nich má také možnost napsat na lístek, jaký kříž nese a vhodit jej do schránky na pódiu.

Nasloucháme biskupovi

Hlavním bodem dopoledního programu je katecheze otce biskupa - dnes na téma evangelizace. Vychází z motta setkání: „Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.“ I když téma je vážné, poutavý způsob vy-

právění „prošpikovaný“ humorem nám je opravdu přibližuje.

Na pódiu už ale přichází moderátorská dvojice z Mladé Boleslavi, která podrobuje otce biskupa křížovému výslechu. Padají otázky typu: „Jaké jídlo máte nejraději?“ „Mám rád všechno, piju vše kromě benzínu.“ „Co vás na světě nejvíce štve?“ „Moje hloupost.“ „Jaký je váš oblíbený svatý?“ „Asi sv. Filip Neri pro jeho smysl pro humor v každé situaci.“

V kulturním domě nás v poledne očekává vynikající svíčková - českolipská pohostinnost nezklamala. V čase polední siesty se v sále koná folkový koncert písničkářky Evy a mezitím o pár metrů dál odpovídá otec biskup Josef na otázky tým, kterým nestačil ranní křížový výslech.

Dobrovolníci u kříže

Sv. Zdislava inspiruje

Úderem druhé hodiny se rozjíždí naplno odpolední program. Zahajují litoměřické děti divadlem o svatě Zdislavě, panu Havlovi a pánech dominikánech. Perfektní výkon všech herců po zásluze odměňujeme bouřlivým potleskem.

Následuje povídání o evropské pouti mládeže do Loreta. Na pódium přicházejí všichni účastníci z naší diecéze oblečení do účastnických triček a dělají se s námi o dojmy a zážitky ze setkání s papežem Janem Pavlem II.

Následuje písnička a po ní - Konec světa aneb Krhounek 2 - poněkud netradiční vize o konci světa ztvárněná českolipským společenstvím mládeže. Uniformovaní andělé s nejmodernější technikou a přímý televizní přenos z posledního soudu nám notně hýbou bránicemi.

Svámi hříchy přibíjíme Krista na kříž

Mše svatá v českolipské bazilice začíná úkolem kajícího, při níž je přinesen kříž, který předtím dobrovolné dvojice po celý den držely. Kříž je položen na zem před obětní stůl. Přicházejí mladí, nahlas vyslovují svůj hřích a uhodí na hřeb zatlučený do kříže. Uvědomujeme si při tom daleko pronikavěji, že každým svým hříchem přibíjíme Krista na kříž.

Přinášení darů se stává malou slavností - každá farnost si před mší připravila svůj obětní dar, který nyní přináší a s komentářem předává. Spolu s těmito dary je přinesena jako oběť také schránka s „kří-

Sv. Zdislava v podání litoměřických

ží“ - do níž mladí dopoledne na lístečcích své „kříže“ vkládali.

Jednota bratrská je tu taky

Večer patří zábavě. Souběžně s naším setkáním se totiž v České Lípě koná také sjezd mládeže Jednoty bratrské v počtu zhruba

300 účastníků. Přispíváme si navzájem svými vystoupeními do večerního programu. Oni vynikající pantomimou o vinném kmeni a ratolestech, my pohybovými písničkami. Farnosti předvádějí, co si pro společný program připravily: trmičtí nervy drásající divadlo „Z truhly“, teplíctí inovovanou verzi „Mrazíka“ a mlado-

boleslavské společenství příjemně překvapilo zcela profesionálním provedením televizního „Risku“. Po diskotéce a soutěžích kolem jedenácté společně zakončujeme setkání modlitbou.

„Mám z tohoto setkání opravdu dobrý pocit. Proti těm prvním už jsou

mladí zralejší, vědí, proč přijíždějí a chtějí se opravdu navzájem povzbudit ve víře, setkat se.“- „Bylo to super - viděl jsem, že být katolíkem znamená být vlastně normálním člověkem a umět se dobře bavit, aniž by si člověk musel před druhými na něco hrát.“ - Tak vypadaly dojmy dvou účastníků setkání.

Někdy máme výhrady k tomu, jak dnes mládež žije, jedná, mluví, obléká se ... Jejich víra nám připadá jiná - říkáme si, že ty dobré časy už jsou pryč. Někdy tomu tak možná opravdu je. Z tohoto setkání jsme si ale odváželi jednu velkou zkušenost - této mládeži jde o Krista. Víra a nadšení bylo cítit na každém kroku. Jestliže z těchto lidí vyrůstají nová jádra kdokoli našich farností, pak se rozhodně není čeho bát.

-pe,lb-

Nenapravitelný Krhounek u posledního soudu

Skaut...

Víme, že i v naší diecézi existují ti, kdo jsou členy mezinárodního skautského hnutí, ať už jsou to ti nejmladší - světlušky, vlčata - i větší - skautky, skauti a rangers i roveři, všichni, kteří pracují ve skautských oddílech, rojích i smečkách s křesťanským zaměřením. Nemáme zatím přehled, kde všude fungují, ale doufáme, že se nám postupně ozvou a podělí se s námi o své zážitky, zkušenosti i radosti.

Velký pedagog J.A. Komenský napsal: „Není jiné cesty k napravení věcí lidských, než vést a vychovávat mládež.“ Přejeme tedy mnoho sil a elánu všem v naší diecézi, kdo se snaží o všestrannou, náročnou a systematickou skautskou výchovu podle velkých skautských ideálů.

Skautské hnutí po dlouholeté odmlce potřebuje teď spoustu dobrých vedoucích s dobrým vztahem k dětem i k přírodě, kteří by chtěli s dětmi pracovat. Pokud mladí lidé mají zájem o tuto práci, měli by se přihlásit v nejbližším skautském středisku. Future is now - budoucnost je už teď. To říká heslo letošního mezinárodního skautského srazu - jamboree. A to připomíná všem, kdo usměrňují děti a mladé, že právě výchova je nutná teď, aby budoucnost našeho národa i světa byla lepší.

Dr. V. Fišerová

Víte, co jsou to manželská setkání?

Jako malý příspěvek k roku rodiny v rámci Desetiletí duchovní obnovy v roce 1991 vzniklo Centrum pro rodinu Liberec.

Centrum pro rodinu je neprofesionální občanské sdružení, které si klade za cíl své práce především přispívat ke zlepšování partnerských vztahů mezi křesťanskými manžely. K tomuto cíli jistě vede mnoho cest, máme za to, že jednou z nich jsou kurzy Manželských setkání, které Centrum organizuje tři roky. Co to jsou Manželská setkání?

Setkání je dovolená

Program „Manželských setkání“ byl převzat od autorů z Finska. Nejstručněji řečeno - je to týdenní dovolená pro manželské páry, během níž partneři poslouchají přednášky a pak o nich v malých skupinkách diskutují a prakticky nacvičují řešení problémových okruhů nastíněných v přednášce.

Přednášky nejsou od profesionálních odborníků a psychologů, ale manželských párů, které hovoří o jednotlivých tematech kurzu z pozice takzvané „přímých účastníků“. Učíme se tak jeden od druhého - jak

sladit v manželství žebříček hodnot, jak uzdravit sebevědomí, odpouštět, chápat rozdíly mezi mužem a ženou, jak si spolu povídat a porozumět si, jak naplňovat potřeby jeden druhému v manželství atd. Přednášející manželské páry hovoří především o svých zkušenostech, které se týkají témat. Praktická cvičení ve skupinkách jsou zaměřena ke kladným projevům, snaží se vést k aktivnímu poznávání sebe i druhého, vstřícnosti a ochotě řešit problémy. Některé úkoly nejsou plněny ve skupinkách, ale jen ve dvojicích.

O děti je postaráno

V době programu pro dospělé se starají o děti účastníci pečovatelé, kteří mají pro děti připraven vlastní program - vycházky, soutěže, sportování apod. Skupinky dětí se během týdne také střídají na katechezi.

Manželská setkání nejsou myslitelná bez zaměření na nadčasové pozitivní hodnoty, jakými jsou Bůh, láska, porozumění, sebezříjetí, odpouštění, pozornosti, sexualita. To vytváří atmosféru souznění ve směřování k dobrému.

Na letošním kursu bylo od nás 22 rodin

Letošního kursu Manželských setkání se zúčastnilo 73 rodin spolu se 108 dětmi, 45 pečovateli, katechetka a 3 kněží. Z naší diecéze bylo 22 rodin, katechetka, P. Bernard Říský OFM a 13 pečovateli.

Pojed'te letos také!

Tento krátký článek by měl být hlavně pozvánkou pro další rodiny z naší diecéze. Letní kurs Manželských setkání 1996 se již připravuje, uskuteční se, dá - li Pán, v červenci 1996 ve škole v přírodě ve Světlé nad Sázavou.

Pokud Vás Manželská setkání zaujala, budeme se těšit na setkání s Vámi na letním kursu 1996. Přihlásit se můžete na kontaktní adrese Centra pro rodinu Liberec - manželé Fišerovi, U strže 1097, 463 11 Liberec 30, tel. 048 - 5130828 (ústředna pekáren), linka 356 do bytu, a to nejlépe do konce ledna 1996. Přihlášené rodiny, popř. manželské páry dostanou podrobné propozice do poloviny března 1996.

Pavel Fišer

Sněžná Hora

Sněžná Hora je poutní místo poblíž Krásné Lípy u Rumburka kde je fara a bývalá škola, která nyní slouží jako duchovní centrum. Kontaktní adresa: Sněžná Hora č.p.22, 407 46 Krásná Lípa telefon: 0413/93836

Duchovní obnova

Pravidelně každou poslední sobotu v měsíci je možné se zúčastnit duchovní obnovy s následujícím programem:

9,00 - přednáška
11,00 - 2. přednáška
12,30 - oběd (polévka, chléb a vl. zásoby), příležitost ke svát. smíření, duch. pohovoru
15,00 - mše svatá

Cena pobytu za víkend:
Dospělí: 60 Kč (v zimě 80)
Mládež: 30 Kč (v zimě 60)
Je možné přijet již v pátek a zůstat až do neděle.

Českolipský zázrak

Psala se 50. léta. V kostele Narození Panny Marie se konaly každý den májové pobožnosti. Atmosféra májového měsíce je neopakovatelná. Na oltáři dominovala krásná socha Panny Marie v záplavě vonavých květů. Zbožné modlitby, prosby a vroucí zpěv se vznášel k nebesům (jak začíná ona překrásná mariánská píseň).

Se smutkem se českolipská farnost musela rozloučit s tímto kostelem v roce 1964. Přestal být důstojným místem pro bohoslužby. Střecha kostela zchátrala, za své vzaly i okapy. Mokré skvrny na stropě a vlhko na stěnách poškodily malbu. Barevná vitrážovaná okna zničili vandalové.

Až v roce 1986 začaly záchranné práce. Úplná oprava střechy a fasády. Tyto práce byly prováděny převážně našimi farníky za doby duchovní správy otce Ivana Peši.

V roce 1994, to již za duchovní správy otce Viliama Matějky, opět několik obětavých farníků začalo naplňovat touhu farnosti po znovuotevření kostela. A tak začal českolipský zázrak. Těch několik lidí dokázalo neuvěřitelné věci. V průběhu jednoho roku byl kostel zcela obnoven. Pra-

covali každý den, vždy po svém zaměstnání, dlouho do večera, v letním horku, ale i v zimních mrazech. Jeden z mladých věřících, vyučený elektrikář, sám provedl celou výměnu el. sítě v kostele, instalaci osvětlení a oživení varhan. Revizní technik pak jen potvrdil bezchybnou práci. Zdejší ředitel kůru provedl generální opravu varhan. Pak oprava vnitřního vybavení, vymalování a vyčištění kostela. Nekonečné hodiny práce několika obětavých lidí.

V srpnu 1995 se opět rozezněly zvony mariánského kostela, aby zvěstovaly radostnou zprávu o znovuotevření kostela při slavnostní koncelebrované mši svaté. Kostel byl zaplněn nejen českolipskými věřícími, ale i poutníky z okolních farností i ze vzdálených míst Čech a Moravy.

Opět zní v chrámu modlitby, písně a je zde přinášena oběť mše svaté.

Vždy, když prožíváme v tomto překrásném prostředí obnoveného chrámu mši svatou, vděčně myslíme právě na ty, kteří se o tuto krásu zasloužili.

Pán Bůh vám zaplatí, milí bratři a sestry. Vykonali jste pro farnost, pro nás velké dílo - dílo ke cti naší nebeské Matky.

-ep-

Dominikánky v Litoměřicích

Když se v litoměřické diecézi vydává prvními krůčky na cestu měsíčník ZDISLAVA, je jisté vhodné hned na prvních stránkách se podívat, třeba jen zběžně, na práci skupiny sester dominikánek se sídlem v biskupské rezidenci.

První se zde objevily při návratu biskupa Štěpána Trochty z vězení, po etapě pražského instalatéra z Malířské ulice a internaci v Radvanově. Nebyla to velká skupina, kterou vedla sestra Pavlína.

U kormidla se potom postupně střídaly sestry Marie, Invioláta, Isabela a dnes Antonie. U plotny v rezidenci sestra Konráda (brněnský biskup Skoupý, který ji znal z doby své internace, jí říkal Koněráda), Kampaiana, Salome a teď Paskalina. U kotlí v kuchyni seminární nezapomenutelná Flávie, dnes Antonína a v kanceláři konzistoře po dlouhá léta sestra Judita Trundová. Vlastně kvůli ní píšu tyto řádky.

Sestra Judita

ZDISLAVA by neměla přehlédnout její práci, třeba především v tom, že to byla právě ona, která otočila klikou konzistorního cyklostylu a rozmnožovala každoměsíční oběžníky, aby potom napsala adresy farních úřadů, nalepila známky a s nacpanou taškou, která měla též své jméno, spěchala na poštu (když se někdy zdržela, říkával kanovník Truxa: Judita šla přes Oleško). To všem zdaleka nebyla jediná Juditina práce. Rozzlobila mě mnohokrát. Ale nejvíc, když z konzistoře odešla, pověřena kongregací jiným úkolem. Nakonec překvapila svou generální představenou, již byla vikářkou, nás všechny tady v Litoměřicích a v diecézi kdekterého kněze.

Ona totiž ve svých 66 letech 6. října letošního roku v Brně zemřela. Pod kopulí bílé svatyně v kostele sv. Rodiny v Grohově ulici byla 12. října vystavena její rakev při mši svaté, kterou s mnoha koncelebranty sloužil litoměřický biskup Mons. Koukl. Pohřbena byla na brněnském centrálním hřbitově. Byla to její ústa, která si vypůjčila slova sv. Pavla z listu Filipským: „My máme svou vlast v nebi ...“ v úvodu oznámení o Juditině úmrtí.

J.H.

Z dějin litoměřické diecéze - píše Dr. Jaroslav Macek

Před 340 lety, dne 3.7. 1655 byla bulou papeže Alexandra VII. zřízena litoměřická diecéze, druhá nejstarší v Čechách (s výjimkou krátkého trvání litomyšlské diecéze 1344 - 1421). Litoměřická diecéze však navazuje na daleko starší tradice, jdoucí až do poloviny 11. století, kdy v Litoměřicích na „Hoře sv. Štěpána“ vznikla r. 1057 kolegiální kapitula.

Původní gotický kostel na Dómském pahorku

Kapitula

Co je to kapitula?

Podle nového kodexu kanonického práva (z r. 1993-94) je kapitula sbor kanovníků (kapitulářů), ať katedrální nebo kolegiální. Je to společenství kněží, kterému přísluší konat slavnostní bohoslužby v katedrálním nebo kolegiálním kostele. Kapitula má své stanovy, schválené diecézním biskupem. Každá kapitula má ovšem svůj vlastní historický vývoj, tradice a má své dignitáře, v našem případě probošta a děkana kapituly. Nové stanovy litoměřické - již katedrální - kapituly (od r. 1655) byly schváleny diecézním biskupem 11.4. 1995 a všechny funkce kapituly jsou dnes opět obsazeny.

Kde není biskupství, jsou kolegiální kapituly, v sídlech biskupa se kolegiální kapitula buď změnila na katedrální nebo byla jako katedrální kapitula přímo založena (Praha - sv. Vít 973, Olomouc - sv. Václav 1063/1131).

Kapitula na Mělníce

Na území dnešní diecéze vznikla ještě další kolegiální kapitula: sv. Petra na

Mělníce. Její počátky jsou pro nedostatek zachovaných spolehlivých pramenů nejasné. Rok založení kolísá mezi léty 1020-1086, kdy k r. 1086 je známý zdejší první probošt Šebř, významná postava tehdejších českých dějin. Mělnická kapitula byla nadána rozsáhlým majetkem v bližším i vzdálenějším okolí. Mezi nejvýznamnější patřily Brozany, takže se někteří mělničtí probošti nazývají probošti z Brozan. Působila tam řada významných kněží, např. Gervásius, Jurata, Přemyslovec Vojtěch, Zbyněk Berka z Házmurka aj. Počet kanovníků byl poměrně malý (6). Patronátní právo měl český panovník. Kapitula zanikla za husitských válek - poslední doložený probošt byl Zikmund (1436). Proboštví bylo titulárně obnoveno až r. 1896 a patřilo přímo pod generální vikariát v Litoměřicích.

Litoměřická kapitula

Základní význam však měla kapitula v Litoměřicích. Podle prastaré tradice byla v Litoměřicích založena kolegiální kapitula sv. Štěpána r. 1057 knížetem

Spytihněvem II. Středověká legenda ze 14. století sděluje, že křesťanství v Litoměřicích a nejbližším okolí vzniklo přímým působením sv. Vojtěcha. zakládací listina nebyla pravděpodobně ani vyhotovena. Je však zachován tzv. pamětní zápis o založení a obvěnění (darování věna - pozn. red.) kapituly litoměřické z r. 1057. Pamětní zápis má dodatky z poslední třetiny 12. a počátku 13. století a obsahuje nejstarší zachovanou česky psanou větu vůbec.

Litoměřická kapitula byla velmi bohatě nadána. Motivem založení kapituly byla snaha Spytihněva II. dosáhnout královské koruny, k níž právě mělo přispět založení litoměřické kapituly. Zasvěcení sv. Štěpánu, prvomučedníku, bylo zvoleno zřejmě proto, že tehdejším papežem byl Štěpán X. (1057-58). Jen papež měl tehdy právo udělovat královský titul a korunu. Po brzké smrti tohoto papeže sdělil jeho nástupce Mikuláš II. (1058-61) knížeti Spytihněvovi II., že dostává pouze právo užívat biskupské čepice (mitry).

Probošt Lanzo

V čele nové kapituly stanul jako první probošt r. 1057 učený Lanzo, původem ze Saska. Předtím byl Lanzo dvorním kaplanem Spytihněva II., ovládal češtinu a dvorním knížecím kaplanem zůstal i po jmenování proboštem. Po smrti pražského biskupa Šebře r. 1067 se Lanzo měl dokonce stát pražským biskupem, ale kníže Vratislav II. (1061-1092) to u tehdejších stavů neprosadil.

Právo jmenovat probošta litoměřické kapituly zůstalo od počátku českému panovníkovi (až do r. 1918). Probošt pečoval o románský chrám sv. Štěpána, zastupoval kapitulu navenek a staral se o všechny stavby kapituly.

Původně žili členové kapituly - dle uvedených cáskových stanov z r. 816 - společně v kapitulním domě (claustrum). Tento společný kanovnický život byl později nahrazen zřízením samostatných prebend - snad v 2. polovině 13. století. Proboštví se osamostatnilo právně i majetkově, ale probošt stál vždy v čele kapituly. Z nejstaršího období neznáme ani počet kanovníků - kapitulářů, který snad nebyl původně ani stanoven. Je doložena pouze funkce kanovníka - scholastika, pečujícího o zdejší nejstarší školu při chrámu. Zastupoval zřejmě probošta, pobývajícého většinu času na pražském dvoře.

Obtížné je sledovat vývoj značného majetku kapituly pro nedostatek soudobých pramenů. Nevíme ani, kdy vznikla první statuta kapituly, ale lze to předpokládat nejdříve v polovině 13. století.

Otec biskup se setkal s pastoračními asistenty

V úterý 14. listopadu se na konzistoři litoměřického biskupství konalo setkání pastoračních asistentů naší diecéze s biskupem. Z celkového počtu 42 asistentů, kteří v diecézi působí, se setkání zúčastnilo něco přes 20.

Důvodem relativně nízké účasti mohlo být též zveřejnění termínu setkání pouhých 5 dní předem.

Otec biskup citoval z kodexu kanonického práva, jak by spolupráce kněžích s laiky měla vypadat a zdůraznil, že i když laik vede faru po organizační stránce, duchovně vždy podléhá knězi. Následovalo představení se jednotlivých účastníků, kteří ostatním vysvětlili stručně náplň své činnosti ve farnosti. Ukázalo se, že zatímco někteří se věnují převáž-

ně technickým a administrativním činnostem, jiní pomáhají především pastoračně.

Paní Šoubová z ekonomického úseku vysvětlila zásady i úskalí vedení farního účetnictví, dr. Macek hovořil o správném vedení inventářů a matrik, o provádění stavebních úprav a nakládání se svěcenými památkami.

Dr. Macek zdůraznil, že biskupství by mělo být jakýmsi „servisem“ - službou věřícím. Vyžaduje však aktivitu a zodpovědnost ze strany těch, kdo ji na sebe ve funkci pastoračních asistentů přijímají. Litoměřická diecéze je průkopníkem ve spolupráci s laiky - žádná jiná česká diecéze nemá tolik pastoračních asistentů.

-lb-

Ze setkání pastoračních asistentů s biskupem

Vratislavice: setkání mládeže libereckého vikariátu

V sobotu 18. listopadu se konalo na faře ve Vratislavicích nad Nisou setkání mládeže libereckého vikariátu. Zúčastnilo se přes 30 mladých z Liberce, Jablonce, Vratislavic a okolí.

Setkání členů různých společenství mládeže mělo hlavní téma „Křesťanský životní styl“. Po Václavově katechezi se účastníci rozdělili do menších skupinek, kde

probírali problémy a úskalí křesťanského způsobu života v současném světě. Po poledním guláši a vycházce sloužil mši svatou P. Antonín Kejdana OFM. Odpoledne patřilo společným hrám a zábavě.

Setkání mládeže v libereckém vikariátu mají již tradici - v zimě karneval před začátkem postní doby, na jaře svatodušní pochod, na pod-

zim setkání na faře. Organizátorem a duší setkání je Jáhěn Václav Vaněk, který působí ve Vratislavicích.

-lb-

Jáhěn Václav Vaněk

Biskup Weber dostal řád

Dne 28. října převzal z rukou prezidenta republiky při slavnostním předávání biskup Josef Koukl Řád Tomáše Garrigua Masaryka II. třídy za zesnulého biskupa ThDr. Antona A. Webera.

Anton Alois Weber se narodil r. 1877 na Šluknovsku, po studiu na bohosudovském gymnáziu vstoupil do semináře a teologii vystudoval v Římě. Roku 1901 tam byl vysvěcen na kněze. Působil v Teplicích a v Ústí nad Labem. Dne 22.10.1931 byl Weber jmenován šestnáctým litoměřickým biskupem a 6.12.1931 intronizován ve své katedrále. Biskup Weber působil v diecézi s převážně německým obyvatelstvem velmi horlivě a byl věřícími oblíben. Ač národností Němec, ovládal výborně češtinu. Vystupoval proti šířícímu se henleinovu hnutí. Po za-

brání pohraničí Německem byl u nacistů v takové nepřízni, že se musel vystěhovat ze své rezidence a byl mu zakázán pobyt v Protektorátě. Po konci války měl být spolu s ostatními Němci odsunut, ale dvakrát se tomuto aktu podařilo zabránit. R. 1947 rezignoval na svou funkci ordináře a 12.9.1948 zemřel.

Byl to člověk velmi tolerantní a národnostně naprosto snášenlivý. V litoměřické katedrále u jeho národností stojí: „Kéž se těší z věčného pokoje ten, kdo pokoj neměl zde na zemi!“

-lb-

Lounská radnice chce přispět církvi 200.000 korun na zvony

LOUNY (ČTK)- *Lounská radnice chce podle starosty Emila Volkmanna (ODS) přispět 200.000 korunami římskokatolické církvi na dva nové zvony pro lounský chrám svatého Mikuláše.*

Volkmann dodal, že podmínkou je, aby tento významný kostel byl v sobotu otevřen pro veřejnost, třeba i formou organizovaných prohlídek. Zatím je hlavní vchod kostela sice otevřen, ale návštěvníka odděluje od vnitřku skleněná stěna. Radnice se domnívá, že v sobotu by mohl průvodce například každou hodinu provázet kostelem zájemce, uvedl Volkmann. Farní rada na tento návrh zatím neodpověděla.

Werner Horák z lounského děkanského úřadu řekl ČTK, že možná peníze z radnice nebude za těchto podmínek ani potřebovat. Farní rada se podle něj shodla na tom, že nelze kostelu za peníze takto diktovat. Horák zdůraznil, že pokud se mu návštěvníci předem ohlásí,

sám chrám otevře. Ovšem zpřístupnit kostel pravidelně v sobotu podle přání radnice by znamenalo nejprve dořešit jeho úklid a řádnou ostrahu i průvodce, řekl Horák.

Na dotaz ČTK, jak je to v jiných kostelích, odpověděl: „Zkuste to, všechny kostely jsou zavřeny, ale úplně všechny.“ Podle Horáka se koncem osmdesátých let začalo tak krást, že se kostely začaly zavírat.

Na počátek prosince se připravuje vysvěcení nových zvonů pro lounský chrám svatého Mikuláše, nesoucích jména svaté Zdislavy a svatého Václava. Od roku 1970 do roku 1990 procházel kostel rozsáhlou rekonstrukcí za 15 milionů korun. Potom byl vysvěcen, protože však již za války přišel o svých pět zvonů, byly na něj loni zavěšeny tři zvony ze zrušených kostelů v severočeské uhelné pánvi. Dva nové zvony včetně zavěšení budou stát kolem půl milionu korun, řekl Horák.

Komise: Hus byl prohlášen kacířem pro svou neochotu odvolat

PRAHA 10. listopadu (ČTK) - Husovu neochotu odvolat, vykládanou tehdy jako důkaz zatvřelosti a jako nebezpečné ohrožení církevních i společenských struktur, považuje komise pro studium husovské problematiky při České biskupské konferenci za roz-

hodující pro definování jeho učení koncilem v roce 1415 coby „kacířského“.

Zasedání husovské komise se tak vyslovilo k Husově kacířství v tom smyslu, že jeho neochota měla pro vytvoření názoru tehdejších církevních otců větší roli než Husovy vlastní teologické pozice.

Sídlo nové diecéze bude v Ostravě

Pro sídlo nové ostravsko-opavské diecéze, která by měla vzniknout počátkem roku 1997, byla vybrána Ostrava.

„O ustavení diecéze požádáme Vatikán v nejbližších týdnech. Většinou bývá žádost vyřízena do roka,“ podotkl olomoucký arcibiskup Jan Graubner.

Stávající olomoucká diecéze se co do počtu věřících rozdělí zhruba na polovinu. Patronkou nové církevní územní oblasti se má stát současnice Anežky České - sv. Hedvika Slezská, která je uctívána jako hlavní patronka Slezska.

Vatikán: Veto k vysvěcování žen za kněze je konečné

VATIKÁN 18. listopadu (ČTK) - *Veto katolické církve vůči udělování kněžského svěcení ženám náleží podle vatikánské Kongregace pro nauku víry do sféry papežské neomylnosti a je konečné.*

V květnu 1994 uveřejnil papež Jan Pavel II. apoštolský list *Ordinatio sacerdotalis*, kde uvedl, že „církve není způsobilá udělovat svátost kněžského

svěcení ženám“, a všichni věřící mají tento výrok chápat jako definitivní.

Prefekt kongregace kardinál Josef Ratzinger stanovisko o nepřípustnosti svěcení žen do kněžského úřadu potvrdil: „Nauka, podle níž církve není způsobilá udělovat svátost kněžského svěcení ženám, musí být považována za konečnou a náležející k tradici víry.“

Otázka je již po léta předmětem sporu Vatikánu se skupinami žen především v západním světě.

Papež však několikrát vysvětloval, že kněžské svěcení je podle evangelia pouze pro muže a že on nemá právo tuto tradici měnit. Ženy jsou podle jeho slov povolány k něčemu jinému, co je stejně významné a důležité.

Mluvčí českých římskokatolických biskupů Miroslav Fiala před několika dny uvedl, že pokud byla v někdejší podzemní církvi „za železnou oponou“ vysvěcena za kněze žena, bylo to nedovolené a neplatné. Měl přitom na mysli Ludmilu Javorovou, která o sobě řekla, že vysvěcena byla. Svátost jí měl podle Fialy udělit řádně vysvěcený kněz, ale pak již neplatně vysvěcený biskup Felix Maria Davídek, který zemřel v roce 1988.

Kněžské svěcení může v římskokatolické církvi udělit pouze biskup nebo kněz, který k tomu má zvláštní zmocnění Vatikánu. Biskupskou ordinaci mohou se souhlasem Vatikánu udělit knězi tři jiní biskupové.

Farnost se představuje

Dómská farnost sv. Štěpána - prvomučedníka v Litoměřicích

Po zmrtvýchvstání a seslání velikonočního daru Ducha v církevním společenství hlasatelů radostné zvěsti pověřených apoštolů se šíří radostná zvěst do všech koutů světa od staletí ke staletí.

Člověk však musí o přátelství s Vykupitelem usilovat, snažit se o ně ve společenství Církve. Jak se přes věky rozšířila lidská rodina, tak postupně dochází k růstu organizovaného společenství Církve. Nástupci Kristových apoštolů zakládají církevní obce, v nichž potřebují spolupracovníky - starší. Vkládáním rukou přenášejí pověření z generace na generaci udílením svátostí a tak dochází k řádu, vtělenému do předpisů, do zákonů kanonického práva, podobného uspořádání civilní občanské společnosti.

Uspořádání církve

Tak jak jsou uspořádána státní zřízení v země, kraje, okre-

sy a obce, írkev je rozčleněna v diecéze a farnosti. I zde dochází k vytvoření mezičlánků. V čele diecézy stojí nástupci apoštolů se svou plnou pravomocí i odpovědností. Nižšími jednotkami jsou farnosti, které vedou faráři, zase s plnou odpovědností a pravomocí starších společenství prvotní církve.

V diecézi na předním místě stojí farář farního společenství při katedrále, kostelu biskupově. Zde nejde o nějaké větší pravomoci, ale jen o čestné postavení.

Historie farnosti

Pohlédněme na vývoj dómské farnosti v Litoměřicích. Musíme jít hluboko do minulosti. Zmínky o dřevěném křesťanském kostele na území dnešního Svatoštěpánského pahorku jsou již v desátém století. A jestli při litoměřickém kostele byla zřízena kapitula knížetem Spytihně-

vem II. již v roce 1057, potom z toho lze vyčíst důležitost tohoto kostela na místě dnešní svatoštěpánské katedrály. V těsném sousedství kostela svatoštěpánského byly další farní kostely. Ve vznikajícím městě to byl kostel Všech svatých, kostel sv. Jiří, sv. Vojtěcha, sv. Michaela a sv. Vavřince. Později kostely řádů minoritů, dominikánů a jezuitů. Litoměřice měly tedy vedle svého významu politického a hospodářského i význam církevní, který vyvrcholil po třicetileté válce zřízením biskupství v roce 1655.

Farní kostel - katedrála

Každá farnost má svůj střed ve svém farním kostele, každá diecéze potom ve své katedrále. V Litoměřicích jde o kostel prvomučedníka, jeruzalémského jáhna Štěpána, který je v seznamu prvních sedmi jáhnů Kristovy církve na prvním místě. Jako farnost není dómská farnost litoměřická nijak významná. Je farností obyvatel pouze několika popisných čísel v ulicích při dómském pahorku.

Katedrála je farním kostelem. Byla postavena prvním biskupem Schleinitzem. Potíže měli stavitelé s nekompaktním podložím (spraš) a museli upustit od původního plánu dvou věží v průčelí kostela. Na začátku dvacátého století se dokonce biskup Gross odhodlal vylehčit klenbu chrámové lodi zámenou těžké klenby za korkobetonovou.

P. Josef Helikar

let. Až biskup Schöbel dokončil dílo svého bezprostředního předchůdce Frinda dobudováním 65m vysoké věže, která je s katedrálou spojena obloukem přemostujícím mezeru mezi věží a kostelem.

Úpravy katedrály po koncilu

Ještě si všimneme vnitřních úprav biskupského kostela po liturgických úpravách druhého vatikánského koncilu. Jde o úpravu kněžiště - při jeho vyzvednutí nesmělo dojít k narušení charakteru umělecké památky. Dvoutunový pískovcový monolit připomíná stůl jeruzalémského Večeřadla, kolem něhož při první mši svaté byli shromážděni učedníci se svým Mistrem. Byla dovršena poslední úprava prostoru kostela, z něhož biskup sleduje a vede svou církev, do jejíhož čela byl postaven Petrem naší současnosti.

P. Josef Helikar

Katedrála sv. Štěpána, prvomučedníka

Generální vikář: situaci v diecézi

Kdo je to vlastně generální vikář?

To bych mohl citovat z kanonického práva: „v každé diecézi musí biskup ustanovit generálního vikáře, který pomáhá biskupovi v řízení celé diecéze“. To je asi základní definice. Generální vikář má kromě svěřených pravomocí, daných kanonickým právem, hlavně na starosti administrativní záležitosti - styk s úřady, věci materiální a ekonomické.

Co konkrétně máte na starosti?

Na veškeré administrativní záležitosti samozřejmě nemůže stačit jeden člověk, proto k tomuto účelu slouží biskupská konzistoř, za jejíž chod odpovídá generální vikář. Je v podstatě takovým výkonným orgánem biskupa. Skládá se z ekonomického, právního a stavebního úseku. Pod tyto úseky patří jednotlivá oddělení jako je mzdová účtárna, fakturace, správa budov nebo např. majetkové záležitosti.

Také zastupují biskupa tam, kde on nemá čas, protože má mnoho povinností. To se týká i pastoračních povinností jako je např. svěcení nějakého kostela nebo

kaple. Svěřil mi i biřmování, když na něj nemohl jet osobně.

V čem je tedy rozdíl mezi konzistoří a ordinariátem?

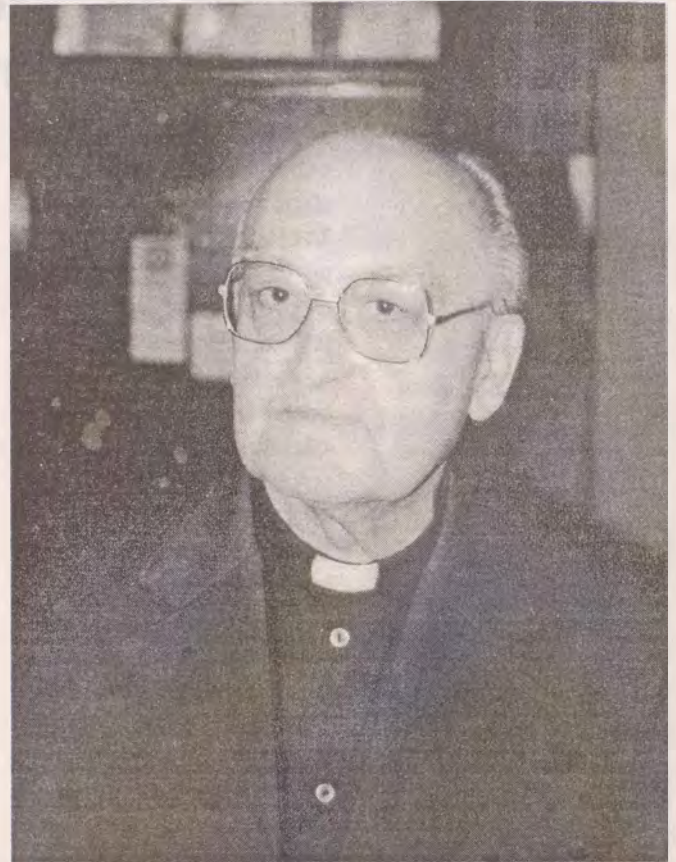
Ordinariát je vlastně přímo sekretariát biskupa. Vyřizují se tam především věci pastorační - kanonické mise, různé dispense, povolení apod. Náš biskup si vyhradil vyřizovat vše, co se týká manželského práva - dispenze a vše, co s tím souvisí.

Údajně se chystají změny v organizaci těchto úřadů?

Ano, jedná se o tom. U nás se de facto během uplynulých čtyřiceti let v této věci nic nezměnilo, nepřijímali jsme nic nového. Při biskupské konferenci je tedy ustavena správní komise pod vedením biskupa Radkovského, která dává dohromady nové pojetí řízení biskupských úřadů v duchu 2. vatikánského koncilu. Mělo by být uzpůsobeno našim konkrétním podmínkám a vyhlášeno jako závazné pro všechny diecéze v roce 1996. Například generální vikář by měl být současně také „moderátorem diecéze“ atd.

Co to znamená?

Asi tolik, že by měl mít takový přehled o vikariátech, aby mohl referovat biskupovi o stavu církve v diecézi - ať se to týká stavu kněžstva či stavu farností (pastoračně i hospodářsky). Přesná náplň této funkce se

Mons. Milan Bezděk - generální vikář litoměřické diecéze. Nar. 25.3. 1928 v Brně, kněžské svěcení 24.6. 1962 v Litoměřicích, gen. vikářem od r. 1990.

však zatím ještě formuje a hledá při zasedáních výše zmíněné komise.

Každá biskupská konference v jednotlivých zemích si tedy organizaci a členění úřadů vytváří sama?

Ano. Takový vzor je dán Svatým stolcem, ale každý region si přizpůsobí organizaci svým podmínkám. Víme například, že by všude ve farnostech měly fungovat farní rady. U nás to zatím všude není možné, protože není dostatek laiků, kteří by chtěli nebo mohli spolupracovat. Také kdybychom chtěli vytvořit v diecézi všechny funkce, které po koncilu v církvi vznikly (diecézní spirituál, kněz vě-

nující se pouze mládeži, pouze katechetům nebo vězňům či vojákům...), museli bychom vyčlenit z duchovní správy několik kněží, což si absolutně nemůžeme dovolit. Vypadá to tedy tak, že když někdo tuto funkci dostane, dostává ji navíc ke svému pastoračním povinnostem ve farnosti.

Kdybychom se ještě měli vrátit k Vašemu úřadu - konzistoři: kolik lidí v současnosti na konzistoři pracuje?

Počítám-li v to i centrum mládeže, Charitu, vrátěného apod., je to asi 28 lidí. Je to poměrně velice málo oproti třeba Bambergu, kde mě generální vikář provázel

Otec generální ve své pracovně

vidím velmi optimisticky

Text a foto: Luboš Růta

po konzistoři a jen na ekonomickém úseku mají 120 lidí. Myslím si, že konzistoř by neměla být jen úřadem, ale především službou. I ta však potřebuje zaměstnance, které je třeba platit - i když platy jsou zde poměrně nižší než v jiných oborech. Také proto tuto práci nelze chápat jen jako zaměstnání, ale též jako službu.

Z čeho jsou financovány mzdy diecézních zaměstnanců a chod diecéze vůbec?

Zatím jsme pořád na starém systému, který byl v době totality. To znamená, že jsme plně pod kuratelou ministerstva kultury, které vyčlení určitou částku pro církev a ta se rozdělí. Jaké dáme platy našim zaměstnancům, záleží na nás. Bere se to všechno z jednoho „balíku“ - čím dáme vyšší platy zaměstnancům, tím méně peněz je na opravy kostelů apod. Zastáváme názor, že raději opravíme o dva kostely méně, a naopak přidáme peníze zaměstnancům.

Financování církve by se však mělo změnit, až budou ukončena jednání mezi státem a církví. Na výsledku těchto jednání bude záviset, zda budeme schopni financovat svou činnost z vlastních zdrojů či nikoli.

V jaké výši se asi pohybuje průměrný plat kněze a například pastoračního asistenta?

U kněží se plat počítá podle let, takže starší kněží mají mnohem více než „začátečníci“. U mladých kněží je plat zhruba 4.800 Kč. K tomu je ještě (má-li přiděle-

nou farnost navíc) tzv. příplatek administrátora a odměna, která je jakousi náhradou za cestovné, které církev kněžím neplatí. Nejvyšší platy v diecézi jsou kolem sedmi až osmi tisíc korun. U laiků je nejnižší plat dán tabulkou - 4.290 Kč. Zvyšovat se může dohodou, tzn. že dostává smluvní plat. Tam, kde se jedná třeba o rodinu, se to řeší smluvním platem.

Jak z Vaší pozice vidíte stav litoměřické diecéze?

Když zhodnotím těch uplynulých pět let, tak myslím, že již opadla taková ta počáteční euforie, kdy se leccos zdálo jinak. Ovšem také díky laikům, kteří se zapojili do pastorační práce, se mi současná situace jeví velmi optimisticky. Vydali jsme se na cestu, která je zčásti ještě cestou hledání, setkávání se, ale je to nadějně.

Měl jsem jako „Brňák“ možnost jít do brněnské diecéze, ale dnes už bych to neudělal. Ne proto, že už jsem starý, ale kvůli tomu, že ta práce je zde mnohem zajímavější. Já totiž vidím

některé moravské farnosti v tom tradičním slova smyslu, kde se dělí na faráře a lid. Tady ne. Tady je všechno takové rodinné - nezáleží na postech ani na titulech. Všichni jsme si před Bohem rovni, ať je to biskup nebo laik, a důležité je, že máme jeden cíl - Krista a jeho evangelium.

Vždy vzpomínám na kardinála Trochtu, který nás - když se stal litoměřickým biskupem - vzal s sebou na Bílinsko, Mostecko a Duchcovsko, abychom se podívali, jak vypadá naše diecéze. Když uviděl pánevní měsíční krajinu, tak řekl: „Ještě, že je to jen část této diecéze. Ale řekl bych, že to, jak vypadá tato krajina, se velmi podobá obrazu lidských duší. Pán poslal apoštoly na viniči. Nás posílá do kamenolomu.“

Jak vidíte budoucnost diecéze s přihlédnutím ke stavu kněžstva?

Situace bude mít podle našich odhadů ještě asi 10 - 15 let sestupný trend. Čili více kněží bude umírat, než bude přicházet mladých. Zpo-

čátku to bylo velice bídné, protože jsme měli každý rok v semináři jednoho až dva bohoslovce. Tento rok už jich máme 8. Do budoucna tedy bude kněží ubývat, ale z Polska a Slovenska jsou ochotni nám pomoci. Už letos přišli z Polska čtyři kněží. Do budoucna bychom tedy mohli stávající farní obvody, kterých je asi 108, mít stále obsazené. Podobná situace zde byla po válce, kdy němečtí kněží byli odsunuti a na pomoc přišli duchovní z jiných diecézí. Dá se říci, že možná z poloviny jsou zde kněží původně z jiných diecézí, než zdejší.

Co považujete za největší bolest v naší diecézi?

Asi v tom, že náš biskup má těch akcí tolik, že by bylo třeba mu ještě více pomáhat. Problém je také to, že aktivita laiků není taková, jakou bychom potřebovali. Laici byli v totalitním období v drtivé většině pasivní. Očekáváme nyní, že především mládež se natolik zaktivizuje, že bude pomáhat duchovním tam, kde bude potřeba.

A naši pastorační asistenti, to jsou takoví ti aktivní laici, jsou významnou pomocí v duchovní správě. Další bolestí je už zmíněný nedostatek kněží. Je třeba stále někde suplovat, dojíždět i vynechávat bohoslužby. Nyní máme 120 kněží a více než 40 pastoračních asistentů. Těživá je také situace materiální: máme mnoho poškozených kostelů a málo financí. Je to záležitost dlouhodobá. Co se za 40 let zanedbalo, nelze dát během 5-10 let dohromady.

Litoměřická konzistoř

Měli jste už v ruce Katechismus?

Advent je dobou radostné kajcnosti, radostného očekávání našeho Spasitele Ježíše Krista. Celý život prožíváme „advent“, připravujeme se na setkání s Kristem ve svátostech a hlavně ve mši svaté, v Božím Slově, v modlitbě soukromé i společné, v osobách posvěcených služebníků Církve a nakonec na definitivní setkání s Ním ve věčném životě.

Kdo je Ježíš, abychom po něm toužili, kdo je Bůh, abychom se těšili na setkání s ním? Kristova Církev se stará, abychom celým svým srdcem, celou svou myslí a celou svou silou mohli přilnout k Bohu, který je tak dobrý, že na to ani nedokážeme pomyslet, a předává nám poklad víry, sděluje nám poznání Ježíše Krista, které nás tak obšťastňuje, že ve srovnání s ním všechno ostatní se svatému Pavlu jeví jako bezcenný brak: „A vůbec všechno pokládám za ztrátu, neboť to, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi nade všechno“ (Flp 3, 8)

Členění katechismu

Ve svém katechismu nám Církev předává učení Kristovo svěřené apoštolům (v 1. části „Vyznání víry“), uvádí nás do tajemství Kristova neustálého působení v Církvi prostřednictvím svátostí (v 2. části „Svátosti víry“), stanoví základní principy našeho jednání pod vlivem Boží milosti, abychom dosáhli

spásy (ve 3. části „Život podle víry“) a pojednává o smyslu a důležitosti modlitby v životě věřících (ve 4. části „Modlitba v životě podle víry“).

Co je to Církev?

Je to Církev, která nám předává zmíněný poklad víry. Ale co je to Církev? Proč si jí mnoho lidí tak málo váží, protože je strážkyní a rozdatelkou toho největšího dobra - poznání Ježíše Krista? Někteří vidí Církev jako organizaci, která nějakým způsobem bere člověku svobodu, a hledají své vlastní cesty k setkání s Bohem, počínají si „samoobslužně“. Sami si vybírají podle svého rozumu a zalíbení, čemu budou věřit a jaké mravní zásady přijmou. Takové jednání však odporuje duchu Ježíše Krista, který přišel, aby nám sloužil! Na cestě ke spáse se neobsluhujeme sami, ale necháváme se obsluhovat Ježíšem, protože „nikdo nepřichází k Otci než skrze mne“ (Jan 14, 6). Ježíš pak se ztotožňuje s Církví, která je jeho tajemným Tělem. „Kristus je hlavou těla, to je církev“ (Kol 1, 18). A jako v těle existuje řád, má svou strukturu i tajemné Tělo Kristovo. 2. vatikánský koncil zdůrazňuje, že Církev je hierarchicky uspořádaný lid Boží. Nástupci apoštolů - biskupové, kteří Božímu lidu slouží v osobě samotného Pána Ježíše - Hlavy, Pastýře a Snoubence své Církve, a to ve spojení

se Svatým Otcem, který jako nástupce prvního z apoštolů, sv. Petra, je „trvalým a viditelným zdrojem a základem jednoty biskupů a celého množství věřících“ (LG 22), mají ve svých diecézích odpovědnost za neporušené předávání poznání Ježíše Krista a cesty ke spáse.

Podmínky v naší diecézi

Všichni víme, jak neutěšeně vypadají vnější podmínky naší místní církve. Věřících není mnoho a slouží jim katastrofálně málo kněží, spíše starších a často přetížených. Otec kardinál Trochta blahé paměti, předchůdce našeho otce biskupa Josefa, hodnotil duchovní situaci litoměřické diecéze pojmem „kamenolom“. Znamená to, že apoštolská práce v naší místní církvi je marná a sličující? Nikoli, vždyť Pán je se svou Církví ve všech dobách a na všech místech. On moc dobře ví o našem otci biskupovi, skrze kterého nás vede do nebe On sám. On je zcela zvláštním způsobem s každým křesťanem a čím jsou podmínky pro růst víry těžší, tím více milostí dává, aby všichni lidé mohli dojít spásy.

Kardinál František Tomášek často ve svých promluvách zdůrazňoval: „Čím je národ menší, tím více mravní síly musí mít, aby přežil.“ Totéž platí o naší diecézi, kterou tvoříme

my všichni. Budeme-li dokonaleji poznávat Ježíše Krista a milovat ho tím, že budeme plnit jeho vůli (srv. Jan 14, 15), bude v nás přebývat jeho Duch se svou nezničitelnou láskou, stálou radostí a hlubokým vnitřním pokojem. Porosteme-li v přátelství s Kristem, On sám i skrze nás bude zářit na tváři své Církve a přitahovat ty, kdo hledají dobro.

Svatá Zdislava - ochránkyně naší místní Církve, nám ukazuje nosný princip celého našeho života. Ona nebyla přírodní léčitelkou, ale jak píše kronikář, mocí Boží konala mimořádné skutky. A byla to moc Boží, která sestoupila na Pannu Marii, takže ona s velkou radostí počala Spasitele světa.

Děkujeme Svatému otci i našemu otci biskupovi za katechismus katolické Církve. Můžeme ho začít používat v tomto novém adventě k novému a radostnému poznání Ježíše Krista - vtěleného, ukřižovaného a vzkříšeného Božího Syna. Můžeme i zakusit novou Boží moc ve svátostech, v modlitbě, ve společenství věřících nebo ve službě biskupa a kněží. Můžeme poporůst v Boží lásce, radosti a pokoji, které dává Duch svatý.

A kamenolom se bude měnit v Boží zahrádku ...

Koutek katechetů

Mohli-li jsme se dožít té velké radosti, že k počátku nového církevního roku máme svůj zpravodaj, je to velká událost pro život této diecéze.

Na jiných místech tohoto prvního a úvodního čísla je zdůrazněn záměr, poslání a náplň Zdislavy.

V ne poslední míře to bude i služba a podněty katecheticko-pastorační, tedy vyučování a vedení dětí a mládeže a duchovní správa věřících i ostatní, za jejichž spásu máme všichni společnou zodpovědnost.

Dnes si jen připomeňme několik známých skutečností:

Po čtyřicetiletém období totality a násilné ateizace celé společnosti začínáme stavět na troskách a od základů. Do velké části naší diecéze po odsunu původního německého obyvatelstva přicházeli mnozí a odevšad. Bohužel se často nedokázali duchovně vkořenit do nového domova a víra, kterou doma praktikovali, pomalu slábla a mizela z jejich života. Jestliže někteří zvláště v první generaci se snažili, nedokázali namnoze předat víru svým dětem a vnukům. Stále se zmenšující počet kněží tomu jen napomáhal. Krátká Dubčekova éra sice znamenala určité oživení, na mnoha místech se začalo učit náboženství, avšak období normalizace vše udusilo.

Pevný postoj kardinála Tomáška v posledních letech komunismu, oslavy výročí smrti sv. Metoděje a velká a statečná podpisová akce půl milionu katolíků za svobodu a práva Církve věstily příchod nového jara v Církvi.

Přesto však nás před šesti lety překvapila a možná i trochu zaskočila znovunabytá svoboda. Církev mohla začít volně dýchat, biskupské stolce byly znovu obsazeny, seminář se otevřel všem, rehoľníci mohli vyjít z podzemí

a vrátit se do klášterů, objevily se nové časopisy a záplava náboženských knih.

Kněží mohou do škol, náš diecézní katechetický kurs připravil na sto katechetů, z nichž většina učí náboženství po boku kněží. Na jejich místě se začali objevovat také pastorační asistenti, kterých nyní u nás máme více než 40, což je nejvíce mezi ostatními diecézemi. Nová evangelizace počíná nabírat první obrysy.

To vše jsou nesporné klady, a přesto nemáme důvod k přehnanému optimismu nebo dokonce uspokojení.

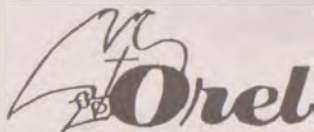
Podle letošního dvojího průzkumu jen malá část věřících (kteří se dle sčítání lidu považují za katolíky) navštěvuje nedělní mši svatou. Počet dětí přihlášených do náboženství v loňském roce byl již jen dva a půl tisíce, ačkoliv před dvěma léty to ještě bylo přes čtyři tisíce dětí. V léčebnách dlouhodobě nemocných a nemocnicích umírá bez svátostí drtivá většina pacientů, obrovské procento rodin v rodinách ...

To vše nemůžeme nechat bez povšimnutí, aniž bychom hledali cestu k nápravě, neboť zodpovědnost za tento stav máme před Pánem všichni.

Kéž svatá Zdislava a časopis nesoucí její jméno přispěje k duchovní obrodě naší diecéze. V mnoha farnostech mají kněží a jejich spolupracovníci dobré zkušenosti i výsledky a velmi by nám všem prospělo, kdyby se mohli s námi o ně podělit.

Kéž se tedy také na stránkách Zdislavy odráží mnohde pulzující život farních společenství. Budeme-li jedni o druhých vědět a vzájemně se obohacovat a povzbuzovat, budeme až překvapeni, čeho jsme již dosáhli.

P. Antonín Bratrševský

OREL - tělovýchovná organizace stojící na katolických základech, která zaujímalá velmi důležité místo ve společenském životě v období první republiky. První orelská jednota vznikla v roce 1905 ve Vyškově a již v roce 1909 byla vybudována celá organizační struktura, založená na místních jednotách a oblastních župách. Mohutné sjezdy orelistva v roce 1922 v Brně a v roce 1929 v Praze demonstrovaly masovost tohoto hnutí, kterou narušily až perzekuce nacistického a komunistického režimu.

Po převratovém roce 1989 obnovil Orel svoji činnost. Bylo mu navráceno několik orloven a kluboven. Z původního majetku je to však pouze zlomek a úplné restituci brání odmítavý postoj vlády. Dnes má orel asi 12.000 členů, převážně na Moravě. Je členem několika mezinárodních organizací s podobným zaměřením. Z nich nejvýznamnější je EICEP (Fédération Internationale Catholique d'Education Physique et Sportive), jejíž 58. kongres proběhl v dubnu tohoto roku právě v Praze.

Přesto se dnes o činnost orelské organizace, zvláště v naší diecézi, ví jen velmi málo. Přesto funguje například v Chomutově orelská organizace. V příštím čísle přineseme rozhovor s jejím starostou.

Petr Kolář

Listárna...

Ještě ani nevyšlo první číslo a v této rubrice Vašich ohlasů, nápadů a přání už je první dopis. Těšíme se, že budeme mít do tohoto sloupku stále z čeho vybírat.

redakce

Vítám naději na otevření toku informací našeho teritoria. Předpokládám jejich dobré třídění podle zásady, že věrohodnost a pečlivé ověřování přináší plody až časem, kdy teprve v krizových situacích důvěra má cenu života.

Od toho se výrazně liší komentáře, které mají naopak manipulovat člověka, kam potřeba.

V zemi hospodských tradic, kde často při likvidaci univerzit žila národní kultura dál, je na místě i diskuse. Dokonce i o tématech, která pro velké noviny jsou ještě nezralá. Disciplinovaný člověk to obvykle přeskochí, má svých starostí dost. Občas to může však jeden potřebovat. Pečlivá redakční práce i v tomto je nezbytná, jinak se to zvrhne v počmáranou zeď na neudržovaném sociálním zařízení.

Tož přežijte první rok a nezapomeňte na rodáky, kdo žije zde, mnoho ví i bez novin. Kdo je daleko, je zvědavějším a přínosnějším čtenářem. Třeba kdysi skvělá jihlavská Zuzana vám může dodat preventivně zkušenosti o cestách k bankrotu zdaleka nejen finančnímu.

Pavel Michal, Nové Město pod Smrkem

35. výročí úmrtí básníka

Jana Zahradníčka

Společnost odkazu básníka Jana Zahradníčka, magistrát města Brna a biskupství brněnské rozeslaly pozvánky ke společné vzpomínce na oběti nesvobody na Kapucínských terasách na šestnáctou hodinu v předvečer třicátého pátého výročí úmrtí Jana Zahradníčka 6. října. Od tmavozeleného porostu zdi na terasách se odrážel svou bělostí památník, který Jan Šimek nazval „Znamením“ a který má podobu kříže sestaveného z kamenů. Z brněnské katedrály, která korunovala celé prostředí, zazněly varhany skladbami Martina Dohnala a ve stanovený čas verše Zahradníčkova „Znamení moci“ z úst Radovana Lukavského. Ty verše se dotkly srdcí ztičlého shromáždění, které zaplnilo celé prostranství a v jehož středu byla i básníková manželka, syn, dcera a další členové rodiny.

Ke kameni památníku položil růži básník Zdeněk Rotrekl jako zástupce

těch, kteří po léta prožívali, i když třeba v jiných lágrech a věznicích tvrdé dny „Domu strach“. Ve večerních hodinách zaplnili kapucínský kostel ti, k nimž znovu promluvil Radovan Lukavský - tentokrát přednesem Zahradníčkova La Saletty.

„Klopýtám. Suchý žal miliónů očí mne prožehuje. Potřeboval bych hlasy všech zvonů, rozlitéch v posledních válkách neb aby stanice světa se rozehrály hymnou na radost a já vypravoval podobství o synu marnotratném, který se vrací ...

Aby se tak Evropa vrátila k své první lásce holdujíc Beránkovi aby se tak můj národ vrátil, svatý Václave. Abychom na všech stranách s královstvím Božím hraničili a hnáni k sobě strachem, jenž vábí, láskou, jež se třese, abychom na poušti nepřítomnosti slávy tvé nezabloudili.

Josef Helikar

Chci teď psát dopis, Pane

Je to dopis pro člověka, který je mi blízký, mám ho rád, i ty ho máš rád, Pane.
Zdá se mi to však moc těžké umět vyjádřit, že ho mám rád.
Bojím se, aby to nebylo sentimentální, ale taky nechci psát chladně, bez citu.
Ať, Pane, volím slova, která jsou jasná, výstižná a radostná.
Aby vyzařovala světlo, úsměv a pohodu.
Pomoz mi, aby ten, kdo ten dopis dostane, vycítil, že mám doopravdy zájem o jeho život, o jeho práci a její výsledky, o jeho radosti i starosti ...
A že mu zároveň i já svěřuji taky radosti a starosti svoje.
Pomoz mi, aby cítil, že jsme si blízcí i přes všechny ty kilometry, které nás dělí.
Zažehni, Pane, v každém řádku mého dopisu plamínek své lásky.
(Uznávám, Pane, že jsme se odnaučili psát dopisy! Myslíme si, že láska k druhým musí být pokaždé záležitostí peněz.
Lidé dostávají a dávají si někdy dost drahé dárky - ale někteří z nich by byli šťastnější, kdyby dostali nějaký hezký dopis!)
Pane, nauč mě ty sám, abych dovedl lásku k druhým vyjadřovat dopisem a v dopise.
Někteří tví svatí byli velcí pisatelé dopisů.
Trávili často celé noci tím, že svými dopisy dodávali odvalu, probouzeli naději, posilovali víru, zapalovali lásku ...
Dej, ať i já si uvědomuji, KDO právě TEĎ čeká ode mě dopis!
Pane, pomoz mi, aby každý můj dopis v sobě nesl kousek mého srdce, mé lásky ...
Jsme všichni tvoje děti, tvoji učedníci - a tak by nás lidé měli přece poznávat podle toho, že se máme RÁDI, i pomocí dopisu!
Vlastně bychom měli být, jak píše Pvel - velký pisatel dopisů - dopisem Kristovým, psaným ne inkoustem, ale Duchem živého Boha.
Pane, udělej tedy ze mne svůj dopis - dopis PRO DRUHÉ ...

Zdislava - měsíčník litoměřické diecéze

Vydává z pověření litoměřického biskupství Římskokatolická farnost, Janov nad Nisou 41, 468 11, tel./fax. 0428/38 00 15
Řídí redakční rada, šéfredaktor Luboš Růta.

Nevyžádané příspěvky nevracíme. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení příspěvků. Distribuce: redakce.

Ročník I., číslo 1

Datum vydání: 3.12.1995

1. číslo zdarma